

4.ÜNİTE

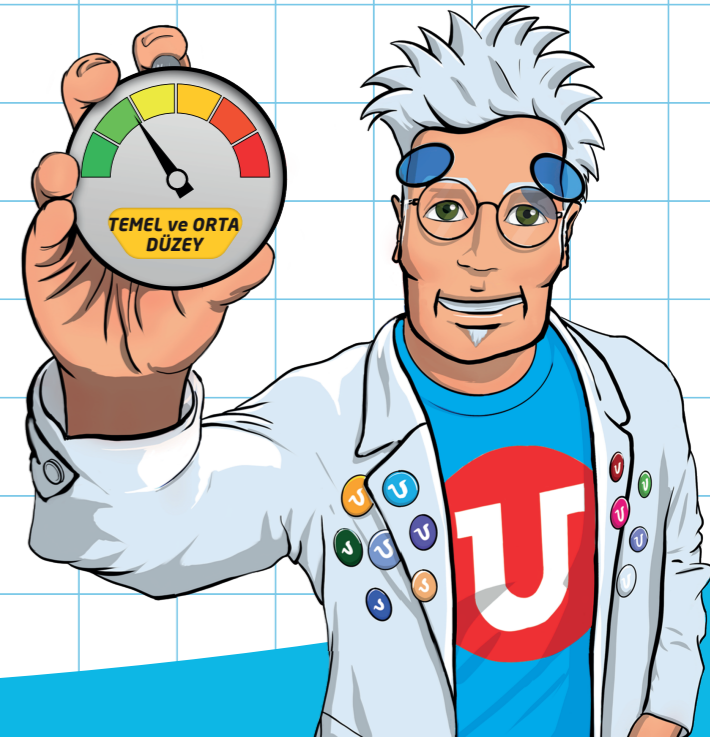
U

TYT Temel ve Orta Düzey Kimya Soru Bankası

Güçlü Etkileşimler (İyonik Bağ)

OĞUZ CAN

GÜÇLÜ ETKİLEŞİMLER (İYONİK BAĞ)

İYONİK BAĞ

BİLEŞİK OLUŞTURMA

**İYONİK BAĞLI BİLEŞİKLERİN SUDA İYONLAŞMA
DENKLEMLERİ**

İyonik bağ

- Metal ile ametal atomları arasında oluşur.
- Metal elektron verir, ametal elektron alır.
- Elektron alışverişi sonucu gerçekleşir.
- Metal pozitif (+), ametal negatif (-) yüklü iyon hâline gelir.
- İyonik bağ, (+) ile (-) yüklü iyonlar arasındaki elektrostatik çekimdir.

İyonik Bağlı Bileşikler

- İyonik bağli bileşiklere tuzlar da denir.
- Suda iyonlaşarak çözümler.
- Katı hâlde elektriğı iletmez, sıvı ya da çözeltili hâlde elektriğı iletir.
- İyonik bağli bileşikler birim hücrelerden oluşur.
- İyonik bağli bileşiklere moleköl denemez.
- Kırılğandırılar.

Bileşik oluşturma

İyonik bir bileşiğin formülü bulunurken;

- İyon yükleri arasında sadeleştirme varsa yapılır.
- İyonların yükleri çapraz şekilde birbirlerinin altına yazılır.
- (+) ve (-) işaretleri kaldırılır.
- 1'ler yazılmaz.

Na^+	Cl^-	Mg^{2+}	Br^-	Al^{3+}	O^{2-}	K^+	S^{2-}

Ca^{2+}	O^{2-}	Al^{3+}	P^{3-}	Pb^{4+}	S^{2-}	Cr^{6+}	O^{2-}

Örnek:

$_{12}\text{Mg}$ ile $_{17}\text{Cl}$ arasında oluşacak bileşiğin Lewis formülünü yazalım.

Örnek:

$_{11}\text{Na}$ ile $_{16}\text{S}$ arasında oluşacak bileşiğin Lewis formülünü yazalım.

Örnek:

X ve Y elementlerinin katman elektron dizilimi aşağıdaki gibidir.

Bu elementler arasında oluşacak bileşik ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) X elektron verir, Y elektron alır.
- B) X oktete, Y dublete ulaşır.
- C) İyonik bağlı bileşik oluşur.
- D) Bileşikte X katyon, Y anyon hâindedir.
- E) Lewis formülü $X^+ [:\ddot{Y}:]^-$ şeklindedir.

Örnek:

Lewis elektron nokta gösterimleri $\cdot K$ ve $:\ddot{S}:$ şeklinde olan atomların oluşturacakları bileşik ile ilgili aşağıdaki yargılardan hangisi yanlıştır?

- A) İyonik bağlıdır.
- B) Lewis nokta yapısı $2K^+ [:\ddot{S}:]^{2-}$ şeklindedir.
- C) İyonlar, elektrostatik çekim ile bir arada durur.
- D) Katı ve sıvı hâlde elektriği iletir.
- E) Formülü K_2S 'tir.

YAYINLARI

Çok atomlu iyonlarla bileşik oluşturma

Çok atomlu iyonların bulunduğu iyonik bir bileşiğin formülü bulunurken;

→ iyon gruplarının altına sayı geleceksen o iyon grubu parantez içine alınır, gelmeyecekse alınmaz.

(İyon gruplarını tek atom gibi ayrılmaz bir bütün gibi düşünün.)

Al^{3+}	SO_4^{2-}	K^+	PO_4^{3-}	Zn^{2+}	OH^-	Na^+	NO_3^-

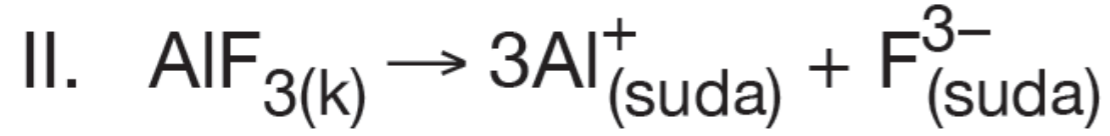
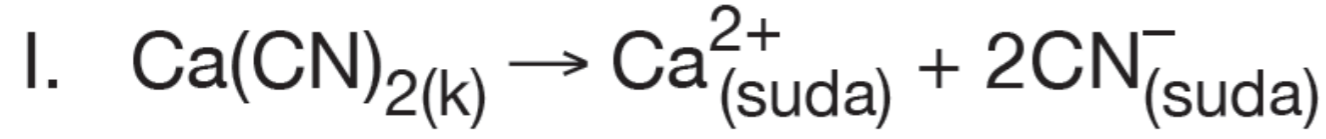
Ca^{2+}	CN^-	Pb^{4+}	SO_4^{2-}	NH_4^+	Cl^-	NH_4^+	CO_3^{2-}

İyonik bağli bileşiklerin suda iyonlaşma denklemleri

→ İyonik bileşikler suda iyonlarına ayrışarak çözünür.

Örnek:

Yukarıda verilen iyonlaşma denklemlerinden hangileri hatalıdır?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) Yalnız III

D) I ve II

E) II ve III

Örnek:

	İyonik bağlı bileşik	Suya verdiği iyonlar
I.	AlCl_3	Al^{3+} , Cl^-
II.	Na_2S	Na^+ , S^{2-}
III.	$\text{Mg}(\text{OH})_2$	Mg^{2+} , O^{2-} , H^+

Yukarıdaki iyonik bileşiklerden hangilerinin suya verdiği iyonlar doğru verilmiştir?

A) Yalnız I

B) Yalnız II

C) I ve II

D) I ve III

E) II ve III

Örnek:

Periyodik sistemin A gruplarında bulunan X ve Y elementleri ile ilgili;

- X'in katman elektron dağılımı 2-8-2 şeklindedir.
- Y'nin değerlik elektron sayısı 5'tir.

bilgileri veriliyor.

Buna göre;

- I. X metal, Y ametaldir.
- II. Aralarında iyonik X_3Y_2 bileşiği oluşur.
- III. Bileşiğin Lewis yapısı $3X^{2+} 2[:\ddot{Y}:]^{3-}$ şeklindedir.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) I ve II   C) I ve III
D) II ve III   E) I, II ve III

Örnek:

A gruplarında olan elementlerin oluşturduğu, Lewis yapısı, $[:\ddot{\text{F}}:]^- \text{Ca}^{2+} [: \ddot{\text{F}}:]^-$ şeklinde olan bileşik ve bileşiği oluşturan elementler ile ilgili aşağıdakilerden hangisi yanlıştır?

- A) İyonlar arasında elektrostatik çekim vardır.
- B) Suda iyonlaşarak çözünür.
- C) Katı hâlde elektriği iletir.
- D) F atomunun değerlik elektron sayısı 7'dir.
- E) Ca elementi 2A grubundadır.

YAYINLARI

Örnek:

X, Y ve Z elementlerinin temel hâlde katmanlarındaki elektron sayıları tablodaki gibidir.

Tanecik	1. katman	2. katman	3. katman
X	2	8	3
Y	2	6	–
Z	2	7	–

Buna göre;

- I. X ile Y arasında iyonik X_2Y_3 bileşiği oluşur.
- II. X ile Z arasında bileşik oluşurken Z elektron alır.
- III. Y ile Z arasında oluşacak bileşik iyonik bağlıdır.

yargılarından hangileri doğrudur?

- A) Yalnız I   B) Yalnız II   C) Yalnız III
D) I ve II   E) II ve III

